

6. (PRILOGA)

Financiranje znanstvenoraziskovalnega dela po spolu na UL FF

Emma Karo

Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete (ZIFF) je organizacijska enota, ki organizira in usklajuje znanstvenoraziskovalno delo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (UL FF). Inštitut združuje vse zaposlene visokošolske učitelje in učiteljice ter raziskovalce in raziskovalke, ki se na fakulteti ukvarjajo z raziskovalnim delom. Že vrsto let povezuje okrog 450 raziskovalk in raziskovalcev in letno vodi okoli sto projektov, s čimer spada med največje raziskovalne organizacije v Sloveniji in je največja takšna organizacija na področjih humanistike in družboslovja.

V okviru inštituta se izvajajo temeljni in ciljni raziskovalni projekti, podoktorski, mednarodni raziskovalni in razvojni ter drugi projekti. Raziskave podpirajo Agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS), Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za promet, Evropska komisija ter gospodarstvo in individualni naročniki.

1. Struktura sredstev¹

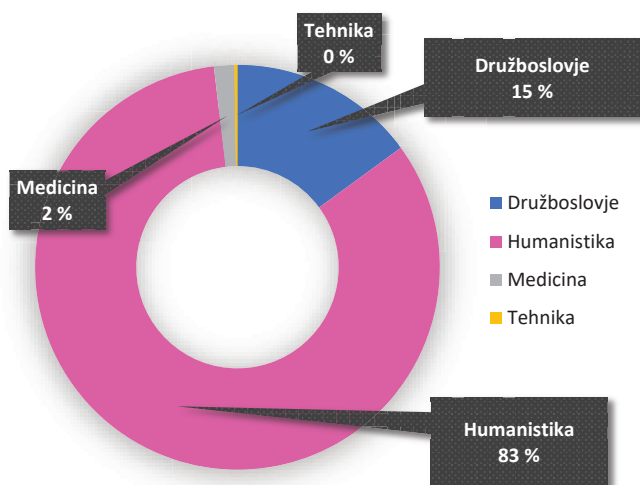
1.1. Struktura sredstev za raziskovalne programe in projekte po raziskovalnih vedah v letu 2019

Pri analizi strukture sredstev za raziskovalne programe in projekte po raziskovalnih vedah so bili upoštevani podatki o vseh raziskovalnih projektih in programih, ki jih je v letu 2019 vodil ZIFF in so v tem letu imeli prilive sredstev.

Največ sredstev za raziskovalno delo je bilo v letu 2019 dodeljenih humanistiki, saj je tudi zastopanost te vede v raziskovalni dejavnosti UL FF največja. Podatki iz baze SICRIS kažejo, da največ raziskovalk, raziskovalcev, zaposlenih na UL FF, deluje na področju humanistike (78 %), sledijo družboslovje (18 %) ter v manjšem obsegu medicina (7 %), tehnika (4 %), interdisciplinarne raziskave (2 %) in druga področja (2 %). Glede na zastopanost raziskovalnih področij se pri strukturi sredstev kažejo manjša odstopanja. Družboslovje je bilo v letu 2019 uspešnejše pri posameznih tipih projektov, ki so bolj povezani z gospodarstvom oziroma proučevanjem družbe (ciljni raziskovalni projekti – CRP in projekti, financirani iz sheme strukturnih skladov), vendar je po skupni finančni vrednosti projektov zaostalo za humanistiko, kar je ob večji zastopanosti humanistične vede v raziskovalni dejavnosti UL FF pričakovano.

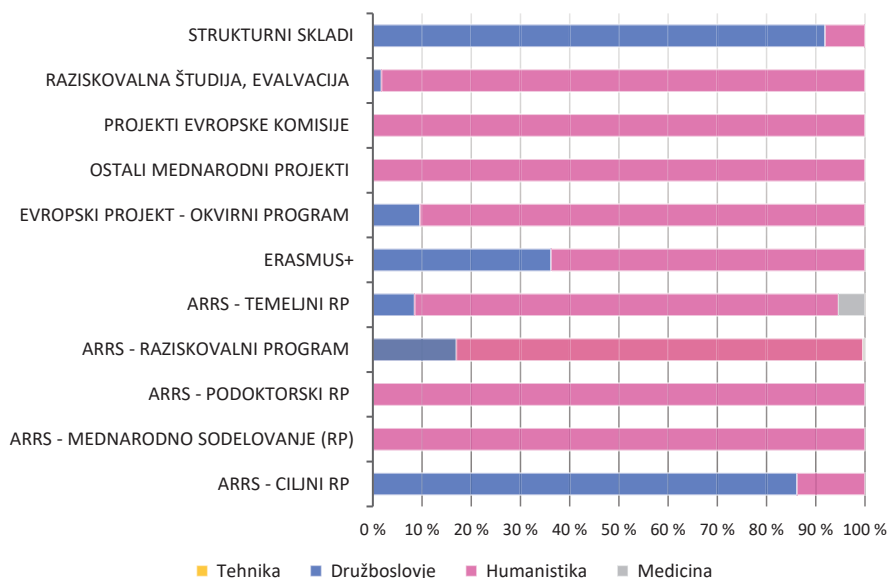
1 Viri zbranih podatkov za analizo financiranja po spolu na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani so podatki o zaposlitvah iz interne informacijske baze INFOZIFF za leto 2019, podatki o prilivih ARRS za leto 2019 in podatki o vpetosti članov programskih skupin v projekte zunaj okvira financiranja za leto 2019.

Tip raziskovalne dejavnosti	Družboslovje	Humanistika	Medicina	Tehnika
ARRS – ciljni RP	86,15 %	13,85 %	0,00 %	0,00 %
ARRS – mednarodno sodelovanje (RP)	0,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %
ARRS – podoktorski RP	0,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %
ARRS – raziskovalni program	16,86 %	82,15 %	0,38 %	0,61 %
ARRS – temeljni RP	8,50 %	86,13 %	5,37 %	0,00 %
ERASMUS+	36,25 %	63,75 %	0,00 %	0,00 %
Evropski projekt – okvirni program	9,53 %	90,47 %	0,00 %	0,00 %
Drugi mednarodni projekti	0,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %
Projekti Evropske komisije	0,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %
Raziskovalna študija, evalvacija	1,77 %	98,23 %	0,00 %	0,00 %
Strukturni skladi	91,92 %	8,08 %	0,00 %	0,00 %
Skupni delež po vedah	14,96 %	83,18 %	1,62 %	0,24 %



Graf 1: Struktura sredstev po vedah

Največ sredstev je UL FF pridobila za nacionalno financirane projekte – raziskovalne programe in temeljne raziskovalne projekte, sledila pa so sredstva evropskega okvirnega programa, kar je bilo posledica pridobitve projekta Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) v letu 2019 in ni nujno značilno za strukturo financiranja raziskovalne dejavnosti na FF.



Graf 2: Struktura po tipih raziskovalne dejavnosti in vedah

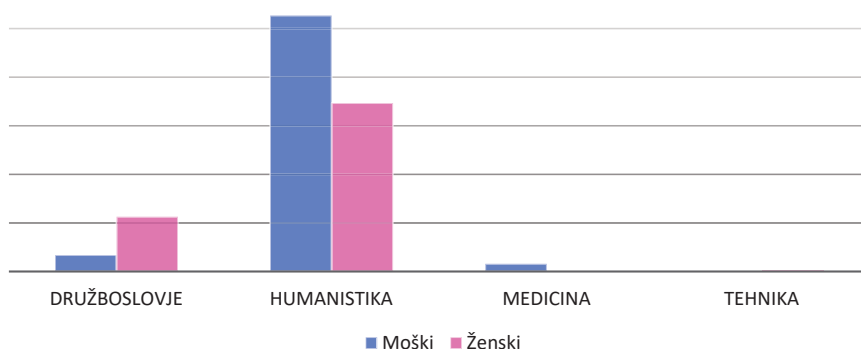
1.2. Delež sredstev po raziskovalnih vedah glede na spol vodje raziskovalnega programa oziroma projekta v letu 2019

1.2.1. Analiza vseh raziskovalnih projektov, ki se vodijo na UL FF

Pri analizi smo upoštevali vse raziskovalne projekte, ki jih je v letu 2019 finančno vodil ZIFF – projekte, ki jih financira ARRS, in projekte z drugimi financerji, ki se uvrščajo v poročanje o vpetosti članov programskih skupin v projekte zunaj okvira financiranja (ARRS-A3). V analizo smo zajeli tudi 21 raziskovalnih programov, pri katerih je bila UL FF v letu 2019 izvajalka oziroma soizvajalka in ki so po formi sorodni projektom, čeprav imajo stabilnejšo obliko financiranja. Veda raziskovalnega

projekta oziroma programa je bila določena glede na vedo, v kateri deluje vodja projekta oziroma programa.

Glede na spol vodje raziskovalnega programa ali projekta so ženske vodje obvladovale večja deleža sredstev le na področjih tehnike in družboslovja, kjer je večji delež programsko financiran. Ker je bila tehniška veda na UL FF zastopana samo v enem soizvajalskem raziskovalnem programu in je predstavljala le 0,23 odstotka celotnega financiranja, je podatek zanemarljiv.



Graf 3: Deleži sredstev po raziskovalnih vedah glede na spol vodje (vsi tipi projektov)

V letu 2019 so 55 projektov oziroma programov vodili moški, 51 projektov in programov pa ženske.

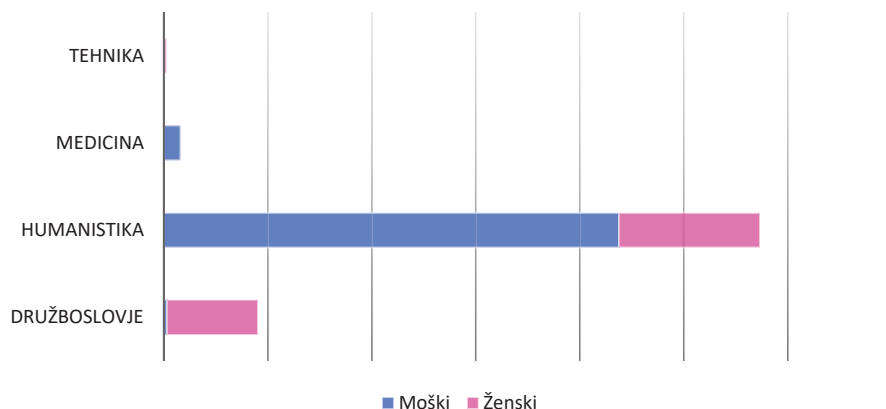
Spol	Št.	Delež
Moški	55	51,89 %
Ženski	51	48,11 %

Ženske vodje programov in projektov so obvladovale 44,48 odstotka finančnih prilivov oziroma sredstev, moški pa 55,52 odstotka, iz česar je mogoče razbrati, da sta deleža sredstev glede na spol vodje uravnotežena s številom ženskih oziroma moških vodij. Največja razlika med višino sredstev glede na spol vodje programa oziroma projekta je bila pri družboslovnih vedah, kjer so ženske vodje obvladovale 77,12 odstotka sredstev, moški pa 22,88 odstotka, in pri humanističnih vedah, kjer so moški vodje obvladovali 60,34 odstotka vseh finančnih sredstev, ženske

pa 39,66 odstotka. Ker so sredstva, namenjena humanističnim vedam, šestkrat tolikšna kot sredstva, namenjena družboslovnim vedam, je razlika pomembna.

1.2.2. Analiza projektov in programov, ki jih financira ARRS

Pri pripravi analize smo upoštevali vse projekte in programe, ki jih je v letu 2019 financirala ARRS, razen projektov, ki ne vključujejo sredstev za stroške dela (bilateralni projekti, delovanje v mednarodnih znanstvenih združenjih itd.). Veda, v kateri deluje projekt oziroma program, je bila določena glede na vedo, v kateri deluje vodja projekta oziroma programa.



Graf 4: Deleži sredstev po raziskovalnih vedah glede na spol vodje (financiranje ARRS)

V letu 2019 so 37 raziskovalnih projektov in programov, ki jih je financirala ARRS, vodili moški, 30 raziskovalnih projektov in programov pa ženske.

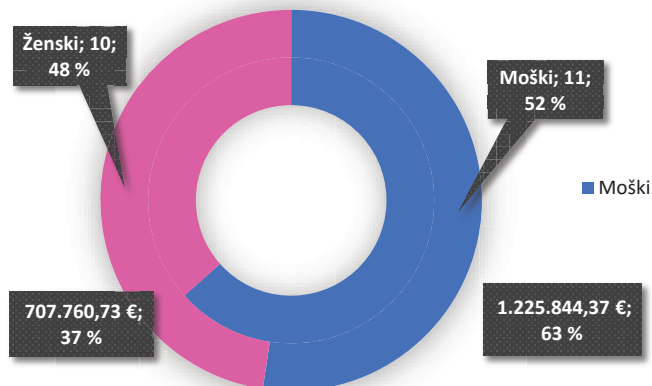
Spol	Št.	Delež
Moški	37	55,22 %
Ženski	30	44,78 %

Ženske so kot vodje programov in projektov obvladovale 33,13 odstotka finančnih sredstev, moški pa 66,87 odstotka. Medtem ko je razmerje

med številom moških in žensk vodij razmeroma uravnoteženo, se pri prilivih glede na spol vodje pojavijo večja odstopanja, saj so moški vodje v letu 2019 obvladovali dvakrat toliko sredstev kot ženske.

1.2.3. Analiza raziskovalnih programov, ki jih je financirala ARRS

UL FF je v letu 2019 prejela 1.933.605,10 evra prilivov za financiranje raziskovalnih programov, kar je nanoslo 32,12 ekvivalenta polne zaposlitve (FTE). Pri pripravi analize smo upoštevali raziskovalne programe, ki jih je v letu 2019 financirala ARRS. Veda, v kateri deluje raziskovalni program, je bila določena glede na vedo, v kateri deluje vodja programa. Medtem ko je bilo razmerje med številom moških in žensk vodij razmeroma uravnoteženo (48 % in 52 %), so se pri prilivih glede na spol vodje pojavila večja odstopanja, saj so moški vodje v letu 2019 obvladovali skoraj dvakrat toliko sredstev kot ženske (63 odstotkov v primerjavi s 37 odstotki).



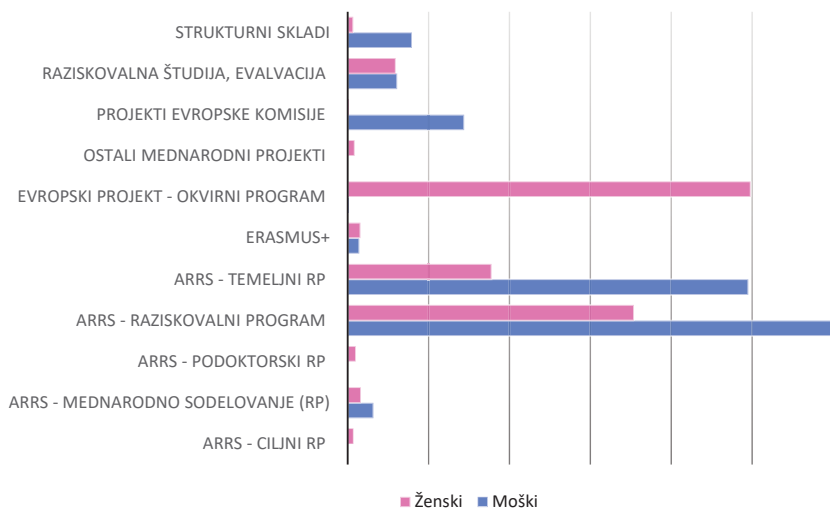
Graf 5: Prilivi glede na spol vodje raziskovalnega programa

2 Delež sredstev po tipih raziskovalnih projektov glede na spol vodje raziskovalnega projekta

Pri analizi deležev sredstev po tipih raziskovalnih projektov glede na spol vodje raziskovalnega projekta smo upoštevali vse projekte, ki jih je v letu 2019 vodil ZIFF, razen projektov znanstvenoraziskovalnega sodelovanja

brez sredstev za stroške dela (bilateralni projekti, sodelovanje v mednarodnih znanstvenih združenjih).

Pri pregledu deležev sredstev glede na tip projekta in spol vodje je razvidno, da ženske vodje izrazito vodijo le pri sredstvih okvirnega program Evropske unije, kar izhaja iz tega, da je ženska vodja pridobila projekt ERC, in ni značilno za strukturo financiranja na UL FF.



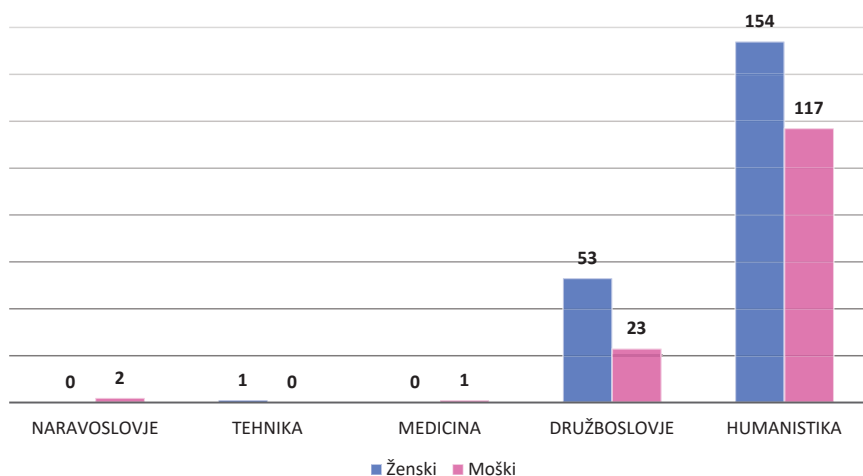
Graf 6: Sredstva po tipih raziskovalnih projektov glede na spol

3 Zaposlitve za raziskovalno delo glede na vedo, starost in spol

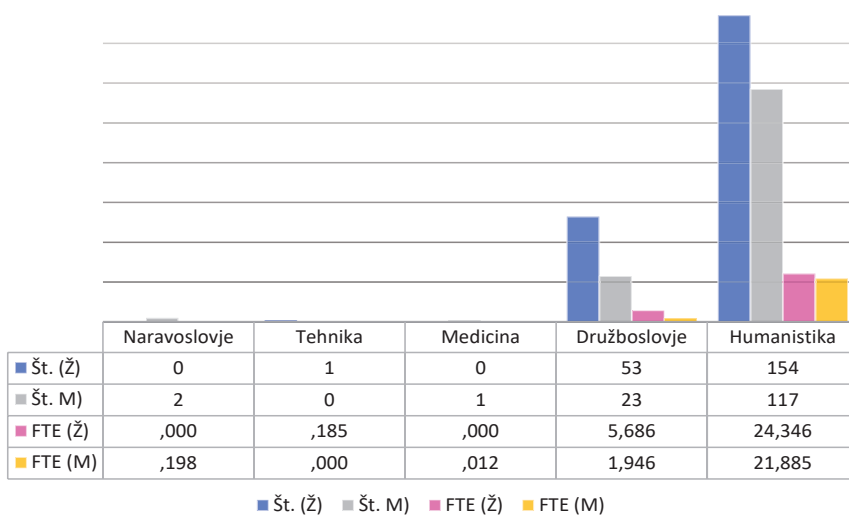
3.1. Raziskovalke in raziskovalci (brez mladih raziskovalcev), ki so izvajali raziskovalne programe oziroma projekte, glede na raziskovalno vedo in spol v letu 2019 ter polne zaposlitve vključenih raziskovalk in raziskovalcev, ki so izvajali raziskovalne programe oziroma projekte glede na starost in spol v letu 2019

Pri analizi smo upoštevali vse raziskovalne projekte oziroma programe, ki jih je v letu 2019 vodil ZIFF in ki po strukturi vsebujejo sredstva za raziskovalno delo (zaposlitve). Veda je bila določena glede na vedo, v kateri deluje posamezen raziskovalec oziroma raziskovalka.

Na UL FF je bilo v letu 2019 za raziskovalno delo zaposlenih 143 raziskovalcev in 208 raziskovalk, delež žensk je bil torej 59 odstotkov, delež moških pa 41 odstotkov.



Graf 7: Raziskovalke in raziskovalci (brez MR), ki so izvajali raziskovalne programe, glede na raziskovalno vedo in spol

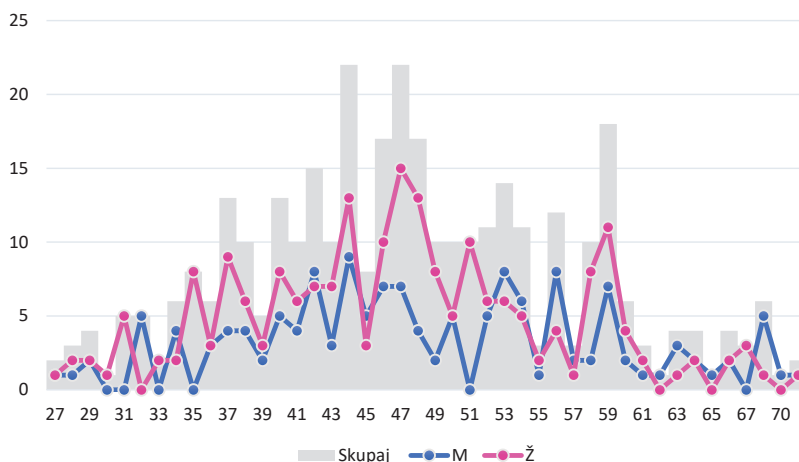


Graf 8: Zaposlitve za raziskovalno delo in polne zaposlitve

Razporeditev raziskovalnih obremenitev po spolih je relativno enakovredna.

3.2. Raziskovalke in raziskovalci, ki so izvajali raziskovalne programe in projekte (brez MR), glede na starost in spol v letu 2019

Analiza starostne in spolne zastopanosti raziskovalcev in raziskovalk, ki so izvajali raziskovalne programe in projekte (brez MR), pokaže, da sta bila najmlajši raziskovalec in raziskovalka stara 27 let, najstarejši raziskovalec in raziskovalka pa 71 let. Največ raziskovalcev je bilo starih 44 let, največ raziskovalk pa 47 let.



Graf 9: Raziskovalci in raziskovalke, ki so izvajali projekte, glede na starost in spol

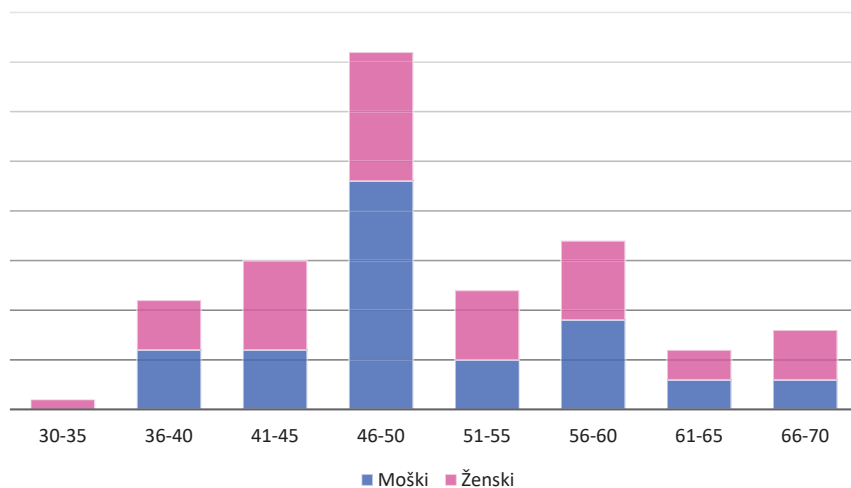
4. Vodje programov in projektov

4.1. Vodje raziskovalnih programov in projektov glede na starost in spol

Pri analizi smo upoštevali vse raziskovalne projekte, ki jih je v letu 2019 vodil ZIFF. Veda, v kateri deluje projekt oziroma program, je bila določena glede na vedo, v kateri deluje vodja projekta oziroma programa. Upoštevani so bili izvajalski in soizvajalski projekti.

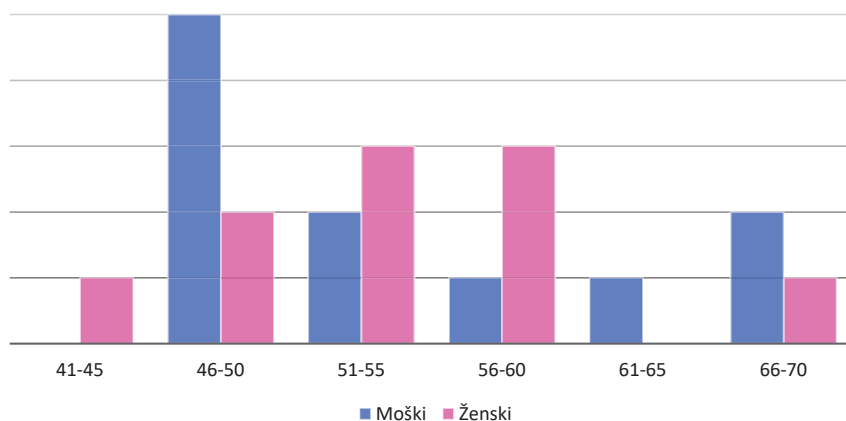
Najmlajši vodja raziskovalnega programa oziroma projekta je bil star 37 let, najmlajša vodja 32 let, najstarejši in najstarejša vodja pa 70 let. Največ moških vodij je v starostni skupini 46–50 let, enako velja za ženske

vodje. Moški vrh je precej bolj izrazit, pri obeh spolih pa je razvidno, da je najmanj vodij v obeh skrajnih starostnih skupinah.



Graf 10: Vodje raziskovalnih programov in projektov glede na starostno skupino in spol

4.2. Vodje raziskovalnih programov glede na starost in spol



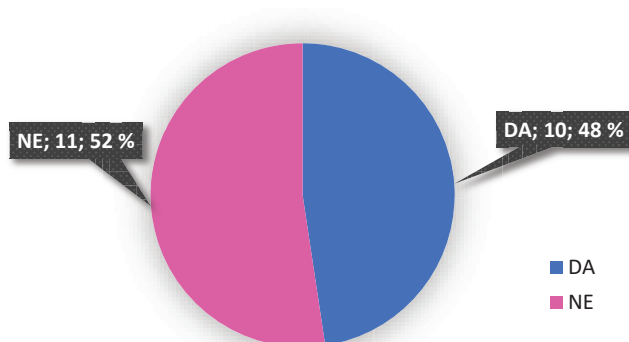
Graf 11: Vodje raziskovalnih programov glede na starostno skupino in spol

V analize smo upoštevali vse raziskovalne programe, v katere je bila v letu 2019 vključena UL FF kot izvajalka ali soizvajalka; 21 raziskovalnih programov je vodilo 11 moških in 10 žensk.

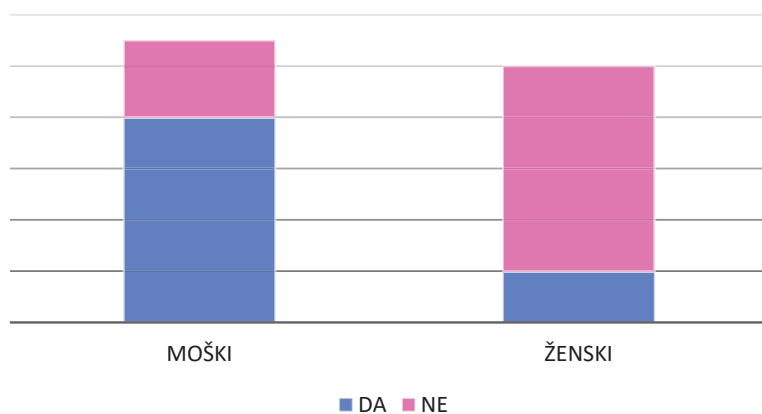
Najmlajši vodja raziskovalnega programa je bil star 46 let, najmlajša vodja 45 let, najstarejši vodja 70 let, najstarejša vodja pa 66 let. Največ moških vodij je bilo v starostni skupini 46–50 let, ženskih vodij pa v skupinah 51–55 in 56–60 let.

4.3. Število vodij raziskovalnih programov, ki so oziroma niso bili hkrati vodje temeljnega, aplikativnega, podoktorskega projekta ali CRP, v letu 2019

V letu 2019 je 48 odstotkov vodij raziskovalnih programov hkrati vodilo raziskovalni projekt.



Graf 12: Vodja raziskovalnega programa in hkrati vodja projekta ARRS



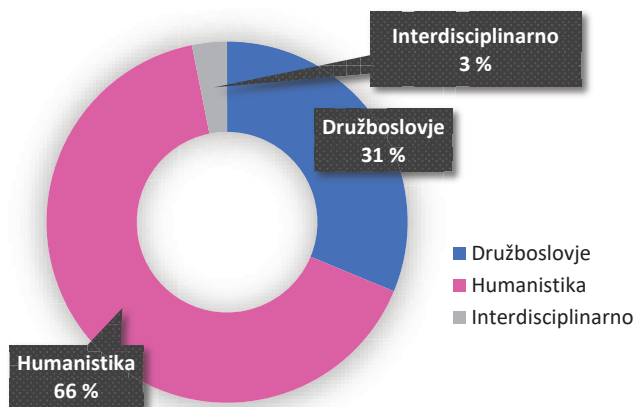
Graf 13: Vodja raziskovalnega programa in hkrati vodja projekta ARRS po spolu

Pri pregledu števila vodij raziskovalnih programov, ki so oziroma niso bili hkrati vodje temeljnega, aplikativnega, podoktorskega projekta ali CRP v letu 2019, je razvidna precejšna razlika med spoloma – vodenje raziskovalnega programa in hkrati projekta je pogostejše pri moških.

5 Mentorji, mentorice in mlade raziskovalke, raziskovalci

5.1. Mladi raziskovalci in raziskovalke po raziskovalnih vedah v letu 2019

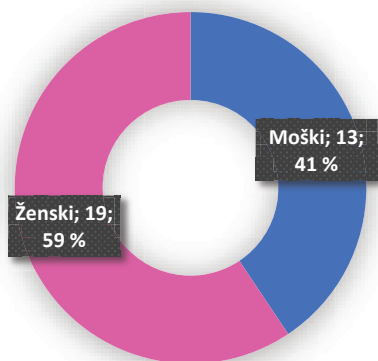
Na UL FF se je v letu 2019 usposabljal 13 mladih raziskovalcev in 19 mladih raziskovalk – 10 (31,25 %) na področju družboslovja, 21 (65,63 %) na področju humanistike in 1 (3,13 %) na področju interdisciplinarnih raziskav. Ker ima UL FF več raziskovalnih programov na področju humanistike, je višji delež MR na tem področju razumljiv, ni pa v sorazmerju z delitvijo sredstev za raziskovalne programe po vedah, kjer je 16,86 odstotka dobilo družboslovje, 82,15 odstotka humanistika, 0,38 odstotka medicina in 0,61 odstotka tehnika.



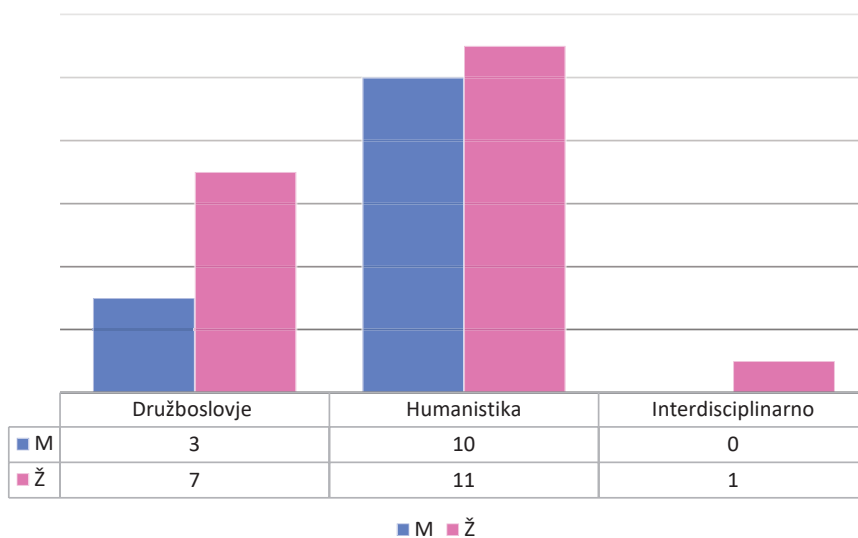
Graf 14: Struktura mladih raziskovalcev in raziskovalk po vedah

5.2. Mladi raziskovalci, raziskovalke glede na spol

V letu 2019 je bilo financiranih 32 mladih raziskovalcev in raziskovalk – 19 mladih raziskovalk (59 %) in 13 mladih raziskovalcev (41 %).



Graf 15: Število in delež mladih raziskovalcev in mladih raziskovalk

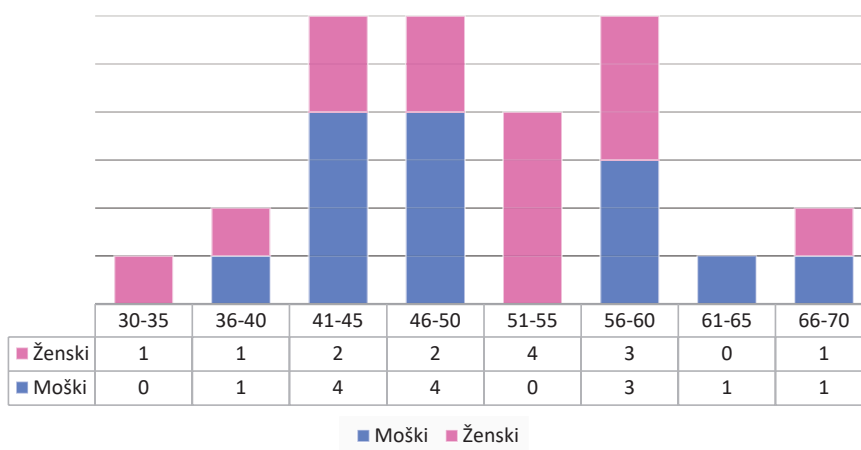


Graf 16: Število mladih raziskovalcev glede na vedo in spol

5.3. Mentorji in mentorice mladim raziskovalcem glede na starost in spol v letu 2019

Upoštevani so vsi mentorji in mentorice, ki so bili v letu 2019 financirani za usposabljanje mladih raziskovalcev in raziskovalk. Vsak mentor oziroma mentorica je upoštevan samo enkrat. Dva mentorja in dve mentorici so usposabljali dva mlada MR hkrati.

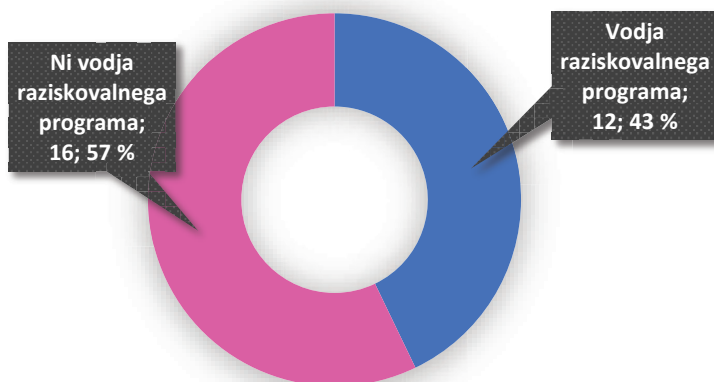
Najmlajši mentor je bil star 37 let, najmlajša mentorica 35 let, najstarejši mentor 68 let, najstarejša mentorica pa 66 let.



Graf 17: Število mentorjev in mentorice MR glede na starost in spol

5.4. Število mentorstev mladim raziskovalcem, kjer mentorji in mentorice so oziroma niso vodje raziskovalnega programa, v letu 2019

V letu 2019 je bilo 43 odstotkov vseh mentorjev in mentoric hkrati tudi vodij raziskovalnega programa.



Graf 18: Število in delež mentorstev, kjer mentorji in mentorice so oziroma niso vodje raziskovalnega programa